

Ontwikkelings- kansen voor elk kind!

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind
peuters (pre-fase)

Maart 2022

slo

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2022 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

Ontwikkelingskansen voor elk kind!

Beschrijving

Titel	<i>Ontwikkelingskansen voor elk kind!</i>
Auteur(s)	Hester Baars-Lindner, Ron Baars
Uitgever	KIKI training & coaching
Jaar van uitgave	2021(vernieuwde druk), 2022(digitale versie)
Doelgroep	0-4 jaar
Samenstelling van het volgsysteem	Het volgsysteem is zowel schriftelijk als digitaal. De schriftelijke versie 'Ontwikkelingskansen voor elk kind! Kindvolgsysteem 0-4 jaar' bestaat uit een boekje met daarin vier observatielijsten en een overdrachtsformulier voor naar de basisschool. Onder de naam ' Kind in-zicht ' is de digitale versie van het kindvolgsysteem verkrijgbaar. Deze is ontwikkeld in samenwerking met KidsKonnnect. Het digitale systeem gebruikt dezelfde observatielijsten.
Doorgaande lijn	Ontwikkelingskansen voor elk kind! is specifiek ontwikkeld om kinderen van 0 tot 4 jaar te volgen door pedagogisch professionals (kinderopvang/gastouders).
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	<i>'Om ontwikkelingsgericht te werken, moet je inzicht hebben in het gedrag van kinderen. De observatielijsten van het kindvolgsysteem bieden richting en zijn zo opgesteld dat je op de kleinste details let. Een ander voordeel van het kindvolgsysteem is dat je elk kind gericht en objectief observeert: je gaat alleen uit van feiten. Aan de hand van dit volgsysteem:</i> • <i>Kijk je nog bewuster naar het gedrag van kinderen</i> • <i>Krijg je meer inzicht in de redenen van bepaald gedrag</i> • <i>Kun je gericht handelen</i> • <i>Breng je de ontwikkeling van kinderen in kaart waardoor een andere opvang of school beter in kan spelen op de behoeften van het desbetreffende kind.'</i>
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals	Het volgsysteem is ontwikkelingsgericht. Een rijke leeromgeving en een kundige pedagogisch professional zijn daarbij belangrijk. Bij elk ontwikkelingsgebied staat een korte visie op dat

aangegeven in het volgsysteem	gebied beschreven in de toelichting. Het gaat te ver om deze voor elk gebied hier weer te geven.
Inhoud	Het kindvolgsysteem bevat observatielijsten voor de volgende gebieden: • Motorische ontwikkeling • Sociaal-emotionele ontwikkeling • Spraak- en taalontwikkeling • Cognitieve ontwikkeling Daarnaast heeft het een formulier 'Overdracht naar de basisschool.'
Aspecten taalontwikkeling	Er wordt in de toelichting bij de observatielijsten 'Spraak- en taalontwikkeling' gesproken over taalinhoud, taalvorm en taalgebruik. Een rijke taalomgeving en de professional zijn daarbij hulpmiddelen.
Aspecten rekenontwikkeling	Er wordt in de toelichting bij de observatielijsten 'Cognitieve ontwikkeling' gesproken over rekenprikkel, ontdekken en leren redeneren en de vijf gebieden van leren ordenen, meten en begrijpen. Deze vijf zijn: • ordenen op basis van kenmerken • verschillen ontdekken • zichzelf ontdekken in de ruimte • volgorde in tijd ontdekken • verband leggen tussen oorzaak en gevolg.
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	Er wordt in de toelichting bij de observatielijsten 'Sociaal-emotionele ontwikkeling' gesproken over de sociale ontwikkeling (hechtingsproces en hoe gaat het kind om met anderen) en de emotionele ontwikkeling (zelfbeeld, zelfvertrouwen, leren omgaan met gevoelens etc.).
Aspecten bewegingsonderwijs	Er wordt in de toelichting bij de observatielijsten 'Motorische ontwikkeling' onderscheid gemaakt in grove en fijne motoriek en sensomotoriek.
Werkwijze	Elk kind heeft een mentor. Dit is een van de pedagogisch professionals van de groep van het kind of de gastouder. Deze persoon is het eerste aanspreekpunt voor ouders en ook voor het kind. De mentor begeleidt het wennen van het kind in de groep, volgt de ontwikkeling en voert in principe ook de oudergesprekken. De observatielijsten worden op zeven momenten ingevuld door de professional: • 5 maanden oud

	• 10 maanden oud • 16 maanden oud • 21 maanden oud • 27 maanden oud • 33 maanden oud • 38 maanden oud
Aanwijzingen voor registratie	Elk kind heeft zijn eigen kindvolgsysteemboekje waarin alle observatieformulieren van alle vier gebieden zijn opgenomen. Het systeem gaat uit van wat het kind kan. De items worden dan ook alleen gescoord op aanwezig (kruisje) of niet aanwezig (leeg). Een beetje of bijna is niet voldoende. Bij elk item kunnen opmerkingen geplaatst worden. Als professional dien je ook altijd terug te kijken naar eerdere observaties om te bepalen of er vaardigheden zijn die inmiddels wel beheerst worden. Dit wordt dan alsnog aangevuld met de datum erbij. Vaardigheden komen in telkens opeenvolgende momenten van observeren terug. Als een kind op latere leeftijd instroomt start je met de lijst die past bij de leeftijd van het kind. Resultaten worden besproken met ouders. Hiervan kun je een notitie maken op het observatieformulier. De manier waarop je met ouders afstemt ligt niet vast. Bij de overgang naar de basisschool krijgen de ouders het boekje mee. Geadviseerd wordt om het boekje niet gelijk aan de leerkracht te geven, maar bijvoorbeeld tijdens het eerste 10 minutengesprek op school als er aanleiding toe is.
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	Als ontwikkeling wat 'achterblijft' kan een individueel plan gemaakt worden. Dit handelingsplan maakt deel uit van het observatieformulier. In de toelichtende teksten bij de observatielijsten staat de 'normale' ontwikkelingslijn voor het ontwikkelingsgebied weergegeven. De professional kan uit de toelichtende teksten tips halen.
Opmerkingen	KIKI biedt daarnaast scholingen, trainingen, pedagogische ondersteuning, persoonlijke ontwikkeling en coaching voor werknemers en leidinggevenden in de kinderopvang, gastouderopvang en het primair onderwijs.